

Carmen IORDĂCHESCU

Luminița MINCĂ  
know  
books

Dana DOGARU

# SĂ DEZLEGĂM TAINELE TEXTELOR LITERARE

Clasa a III-a



 EDITURA CARMINIS  
*educational*

<b>I. RECAPITULĂM DIN CLASA A II-A</b> .....	5
<b>II. POVEȘTILE PĂMÂNTULUI</b>	
<i>Spiridușul cel bun al cărții</i> , după Ada Teodorescu .....	8
<i>Povestea pământului și a muncii</i> .....	12
<i>Cu nasul în carte</i> , după Nina Cassian .....	15
Recapitulare .....	18
<b>III. CĂLĂTORIE PE UN NOR</b>	
<i>Furtuna</i> , după Ruth Stiles Gannett .....	21
<i>Țara lui Vreau-și-primesc</i> , după André Maurois .....	25
<i>O vizită la Cumuleta</i> , după George Ricus .....	29
Recapitulare .....	34
<b>IV. DIN LUMEA REALĂ, ÎN LUMEA TEXTULUI</b>	
<i>Ruxi</i> , după Matthew Lipman .....	37
<i>Cocoș de munte fotografiat</i> , după Ionel Pop .....	40
<i>Perla de scoică</i> .....	43
<i>Casa lui Tomi</i> , după Adrian Oprescu .....	47
Recapitulare .....	49
<b>V. PLANTELE ȘI ANIMALELE AU POVEȘTEA LOR</b>	
<i>Povestea florii-soarelui</i> , după Tudor Pamfile .....	52
<i>Puiul de elefant</i> , după Rudyard Kipling .....	56
Recapitulare .....	61
<b>VI. SEMNELE NESCRISE ALE NATURII</b>	
<i>Semnul de iarbă</i> , după Silvia Kerim .....	64
<i>Natura nu te iartă</i> , după Passionaria Stoicescu .....	70
Recapitulare .....	74

## VII. ÎN LUMEA SUNETELOR ȘI A CULORILOR

<i>Fram, ursul polar</i> , după Cezar Petrescu .....	78
Adjectivul .....	80
<i>Valea cu fluturi, cu păsări și cu flori</i> , după Fănuș Neagu .....	83
<i>Pietricica și caracatița</i> , după Henri Cornélus .....	88
Recapitulare .....	92

## VIII. ÎMPREUNĂ

<i>Zăpada mieilor</i> , după Mircea Sântimbreanu .....	95
Pronumele .....	99
<i>Din greșeală</i> , după Lev Tolstoi .....	102
Recapitulare .....	107

## IX. DESPRE INVENȚII

<i>Max, Duc și nava cosmică</i> , după Walt Disney .....	111
Verbul .....	112
<i>Aurel Vlaicu</i> , după Mihail Drumeș .....	116
Recapitulare .....	121

## X. COMUNICAREA POLITICOASĂ ȘI RELAȚIILE CU CEILALȚI

<i>Matilda</i> , după Roald Dahl .....	125
<i>O întâmplare deosebită</i> , după Călin Gruia .....	130
Recapitulare .....	134

## XI. JOC ȘI PRIETENIE

<i>La scăldat</i> , după Ion Creangă .....	137
<i>Doi mari prieteni</i> , după Mihail Sadoveanu .....	140
<i>Aniversarea Gretei</i> , după Sandra Waren .....	145
Recapitulare .....	149

## XII. CURCUBEUL VACANȚEI

<i>Vacanța</i> , de Emilia Căldăraru .....	153
<i>James și piersica uriașă</i> , după Roald Dahl .....	156
Recapitulare .....	160
Recapitulare finală .....	163

# I. RECAPITULĂM DIN CLASA A II-A

**LEBDIS**

We know  
books

Citește textul:

*Când s-a trezit Cip-Cirip, un vânt rece care bătea legăna frunzele copacilor și tufele măceșilor. Soarele nici nu răsărise încă și vrăbiuța Cip-Cirip își luă zborul spre prietena ei, rândunica. A stat vrăbiuța, a mai strigat o dată, de două ori, apoi, sfâr, a zburat spre pădure. Frunzele copacilor începuseră să se îngălbenescă și firele de iarbă nu mai erau verzi. Vrăbiuța simțea că e mai frig decât ieri, dar nu prea înțelegea de ce.*

*Și cum zbura ea, așa, mai aproape de pământ, numai ce-o văzu pe furnică. Aceasta ducea spre un mușuroi un miez de pâine mai mare decât două furnici la un loc!*

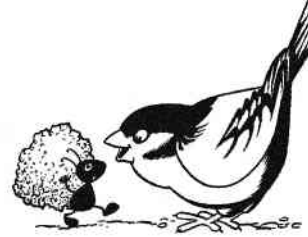
*Vrăbiuța se apropie de ea și ciripi:*

*– Cip-cirip, soră furnică, n-ai văzut pe rândunică?*

*Furnica îi răspunse fără să se oprească din drum:*

*– N-am văzut-o, n-am văzut-o. Eu n-am timp să mă uit după rândunică. Acum îmi fac provizii de iarnă...*

*(Titel Constantinescu, „Unde a zburat rândunica“)*



**1**

**Precizează:**

- Autorul \_\_\_\_\_
- Titlul \_\_\_\_\_
- Personajele \_\_\_\_\_
- Locul și timpul când are loc întâmplarea \_\_\_\_\_
- Numărul de alineate \_\_\_\_\_

**2**

**Completează enunțurile.**

- Întâmplarea se petrece în anotimpul \_\_\_\_\_
- Numele vrăbiuței este \_\_\_\_\_
- Vrăbiuța o căuta cu înfrigurare pe \_\_\_\_\_
- Furnica era ocupată cu \_\_\_\_\_
- Rândunica a zburat \_\_\_\_\_

**3**

**Selectează din text:**

- trei cuvinte care conțin litera „î“ – \_\_\_\_\_
- trei cuvinte care conțin litera „â“ – \_\_\_\_\_
- un cuvânt format din patru silabe – \_\_\_\_\_
- un cuvânt care începe cu o vocală – \_\_\_\_\_
- un cuvânt care se termină cu o consoană – \_\_\_\_\_

**4**

**Găsește cuvinte cu același înțeles pentru:**

- ★ prietenă → \_\_\_\_\_
- ★ larmă → \_\_\_\_\_
- ★ arbore → \_\_\_\_\_
- ★ a vedea → \_\_\_\_\_

5

Găsește cuvinte cu înțeles opus pentru:

★ gros ≠ \_\_\_\_\_

★ rece ≠ \_\_\_\_\_

★ se apropie ≠ \_\_\_\_\_

★ a se opri ≠ \_\_\_\_\_

6

Alcătuiește câte două enunțuri în care cuvintele „bancă“ și „corn“ să aibă înțelesuri diferite.

7

Desparte în silabe cuvintele:

○ începuseră → \_\_\_\_\_ ○ pământ → \_\_\_\_\_

○ îngălbenească → \_\_\_\_\_ ○ provizii → \_\_\_\_\_

8

Scrive varianta corectă: sa/s-a, sau/s-au.

Zilele \_\_\_\_\_ micșorat. Noaptea \_\_\_\_\_ mărit. Copacii \_\_\_\_\_ dezbrăcat de frunze.

Pe pământ \_\_\_\_\_ în văzduh, viețuitoarele \_\_\_\_\_ pregătit pentru anotimpul friguros.

Rândunica \_\_\_\_\_ grăbit să plece în țările calde. Și-a luat rămas-bun de la prietena \_\_\_\_\_

și a pornit în lunga \_\_\_\_\_ călătorie. \_\_\_\_\_ uitat cu tristețe înapoi, dar și-a amintit, pentru

siguranța \_\_\_\_\_, că nu trebuie să piardă timpul, vremea rece \_\_\_\_\_ apropiat.

9

Completează cu „într-o“, „într-un“, „printr-o“, „printr-un“, „dintr-o“, „dintr-un“.

\* Marian a intrat \_\_\_\_\_ librărie.

\* \_\_\_\_\_ castel au ieșit mulți cavaleri.

\* \_\_\_\_\_ minune, mi-am găsit cartea pierdută.

\* \_\_\_\_\_ sat era un moșneag tare bătrân.

\* Mașina s-a apropiat \_\_\_\_\_ direcție necunoscută.

\* Avionul a trecut \_\_\_\_\_ nor uriaș.



10

Completează propozițiile cu semnele de punctuație corespunzătoare:

Vrăbiuța își căuta prietena  În drumul său s-a întâlnit cu o furnică

– Știi unde este prietena mea  rândunica  întrebă vrăbiuța

– Nu știu  a răspuns grăbită furnica  Sper să o regăsești curând

– Mulțumesc  harnică furnică  Așa să fie



**11** Rândunica a plecat în țările calde și i-a lăsat vrăbiuței un bilet de informare. Ce crezi că scria pe bilet?

**BRIS**

We know  
books

**GHICII!**

★ *Cutii lungi pe scăunele  
Stau școlarii-n rând pe ele.*

★ *Loc de cinste și povață  
Șade-n clasă drept în față.*

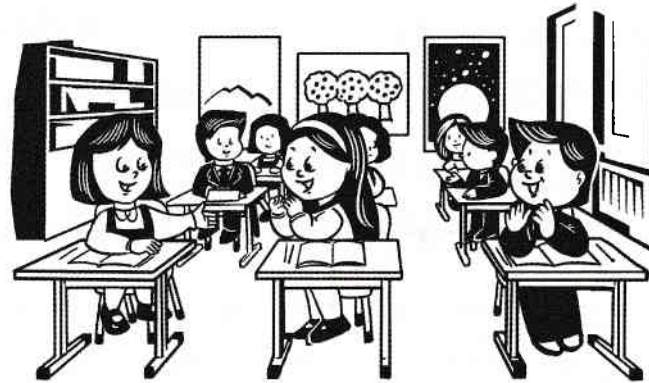
★ *Păhărel de oțel,  
Stă la gâtul unui miel;  
Când elevii vin de-acasă,  
El îi cheamă-ndată-n clasă.*

★ *Chel ca-n palmă, bosumflat,  
Zi și noapte stă culcat.  
S-ar scula și el, vezi bine,  
Curpenul însă nu-l ține...  
Cine nu-l cunoaște? Cine?*

(Elena Tudor, „ABC-ul ghicitorilor. Hai la joc!”)

**12** Alcătuieste un scurt text despre școala ta. Orientează-te după întrebări. Alege un titlu potrivit.

- ★ Când începe școala?
- ★ Cum este școala ta?
- ★ Cum vă primesc cadrele didactice?
- ★ Cum arată clasa ta?
- ★ Ce se vede de la fereastra clasei?
- ★ De ce îți place școala ta?



---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## Spiridușul cel bun al cărții

după Ada Teodorescu

### • Înțelegerea textului. Comunicare •

**1** Marchează cu „x” răspunsul corect.

- Textul este: a)  în proză      b)  literar      c)  o scrisoare  
 în versuri       nonliterar       o povestire

● Acest text prezintă:

- viața Spiridușului celui bun al cărții  
 neînțelegerile dintre cei doi spiriduși  
 calitățile și rolul (rostul) Spiridușului celui bun



**2** Completează enunțurile scriind cuvintele potrivite.

Spiridușul cel bun al cărții locuiește într-o \_\_\_\_\_, între \_\_\_\_\_ acesteia. Atenția lui este îndreptată asupra scrierii \_\_\_\_\_, dar și asupra sensurilor \_\_\_\_\_. Rostul său este să le amintească copiilor \_\_\_\_\_ pe care membrii familiei le citesc acestora \_\_\_\_\_, la culcare.

(*carte de povești, seara, filele, corecte, cuvintelor, poveștile*)

**3** Care crezi că este întrebarea pe care Spiridușul cel bun a ghicit-o pe fețele cititorilor?

**4** Caracterizează-l pe Spiridușul cel rău după modelul Spiridușului celui bun, prin metoda Cvintetului.

Două însușiri →

grijuliu

atent

Trei cuvinte care exprimă acțiuni →

se prezintă

se ascunde

amintește

O propoziție formată din patru cuvinte →

Spiridușul

apare

în

carte.

Un cuvânt care îl caracterizează →

ocupat

Două însușiri →

LIBRIS

Trei cuvinte care exprimă acțiuni →

We know  
booksO propoziție formată din  
patru cuvinte →

Un cuvânt care îl caracterizează →

5

Continuă oral, împreună cu colegul de bancă, dialogul dintre Spiridușul cel bun și Spiridușul cel rău. Scrie două replici.

Spiridușul rău (frecându-și mâinile): – *Mi-a venit o idee grozavă!*

Spiridușul bun: – *Te văd foarte încântat. Despre ce e vorba?*

Spiridușul rău (cu mândrie): – *La noapte mă transform în Spân și fac o „ghidușie“ de o s-o țină minte Dănuț multă vreme!*

Spiridușul bun: – *Cum așa?*

Spiridușul rău: – *După o sperietură un copil neatent se face mai cuminte!*

Spiridușul bun (curios): – *Aha! Și care e planul?*

Joe de rol



Comunicare

## • Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Leagă cuvintele care au sens asemănător.

întâmplare ○  
de necrezut ○  
a se abate ○  
zuluf ○  
învățămintă ○  
poznă ○  
slugă ○

○ povețe  
○ a se îndepărta  
○ servitor  
○ eveniment  
○ trăsnaie  
○ incredibil  
○ cârlionț

2 Unește cuvintele cu sens opus.

zburdalnic ●  
a (se) lumina ●  
clar ●  
pedepsă ●  
necaz ●  
astămpăr ●  
a se împrieteni ●

● neclar  
● a se învrăjbi  
● răsplată  
● a (se) întuneca  
● neastămpăr  
● liniștit  
● bucurie

3 Observă exemplele și transformă după model.

● să-i lumineze → să îi lumineze

● să o cheme → s-o cheme

● să-i sperie → \_\_\_\_\_

● să o aducă → \_\_\_\_\_

● să-i deschidă → \_\_\_\_\_

● să o recunoască → \_\_\_\_\_

● să-i pedepsească → \_\_\_\_\_

● să o vadă → \_\_\_\_\_